

S.G.A.GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(Re-accredited by NAAC with 'A' Grade, Affiliated to Andhra University)

YELLAMANCHILI - 531055, ANDHRA PRADESH

HOLISTIC DEVELOPMENT THROUGH LANGUAGE AND LITERATURE

Editors

Dr. Viswanadham Bulusu

Dr. Padmaja K

Aurora's Degree & PG College

(Accredited by NAAC with "B++" Grade)

Chikkadpally Hyderabad - 500020

Tel : 040 27662668 URL : www.adc.edu.in

S.G.A.GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(Re-accredited by NAAC with 'A' Grade, Affiliated to Andhra University)

YELLAMANCHILI - 531055, ANDHRA PRADESH

S.No	Name Of Presentation	Page No
9.	భారతీయ సాహిత్యం-విలువల వివేచనం	159 - 161 - Dr. D.V.N.D. Lakshmi
10.	పుస్తక మస్తక భూషణం	162 - 164 డా ఉదారి చిట్టపిడు
11.	భాష, సాహిత్యాల నివేదన సర్వసేవ రాసే వారి సమగ్రాభివృద్ధికి ఎలా సహకారులు?	165 - 169 -డా. జె. వీరాచల రావు
12.	సమాజ పరిపూర్ణ వికాస దిరునామా అధునిక తెలుగు సాహిత్యం	170 - 174 డా. ఒబిమ్మి క్షీమా
13.	పోతనజీవితం-పాత్రలు-క్షతమవ్వకీత్యానికీమాల్లు	175 - 177 Dr. Y. V. Ch. Leela Padmaja
14.	గురజాడ కవిత్వం - వ్యక్తిత్వ వికాసం	178 - 180 డా. ఎ.కె.బి. ముహమ్మద్
15.	భాష, సాహిత్యం సేవలలో వ్యక్తి వికాసం- ఒక పరిశీలన	181 - 183 - డి. ప్రభా
16.	ఆంధ్ర మహాభారతం-అధిపర్వంలోని కండ్లి పాత్రలు-వ్యక్తిత్వం	184 - 186 కొప్పాశెట్టి అరుణ
17.	భాష - వ్యక్తిత్వ వికాసం	187 - 189 A. Ratna Simithu
18.	వరవిక్రయం నాటకం - మనో విశ్లేషణ	190 - 192 వేదవతి వెంకటరావు
19.	తెలంగాణ తెలుగు పాఠ్య పుస్తకాలలో వ్యక్తిత్వ వికాసం	193 - 194 -డా. మంద సురభిరామ్
20.	అముక్తమాల్యదలో సామాజికవారిత్రకనేపథ్యాలు	195 - 198 A. Madhavi
21.	"సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వ వికాసం - భాష మరియు సాహిత్యం"	199 - 201 ఎల్.ఆర్. వెంకటరామ్
22.	బయరాజు పాటలు - భాష, సాహిత్యం, వ్యక్తిత్వ వికాసం	202 - 208 ఎలకంటి చింతం
23.	భగవద్గీత - సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వ వికాసం	209 - 212 Gangadhara Prasada Rao Josyula
24.	భాషా సాహిత్యాల ద్వారా సంపూర్ణ అభివృద్ధి	213 - 216 డి.ఎస్
25.	సాహిత్యం - మానసిక వికాసం	217 - 218 మొకలం స్వరం

14. గురజాడ కవిత్యం - వ్యక్తిత్వ వికాసం

పత్ర సమర్పణ :
డా॥ వి.కె.బి. మహాలక్ష్మి
తెలుగు ఉపన్యాసకులు
శ్రీగురజాడ అప్పారావు ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల,
యలమంచిలి.

“మంచిని పెంచడమే మహాకవి గురజాడ కళాత్మక ఆదర్శం” - బి. సూర్యసాగర్

గురజాడ అప్పారావు గారు విశాఖజిల్లా ఎస్. రాయవరంలో 21-09-1862న జన్మించారు. వీరు మనిషి దృష్టిని మంచివైపు మరల్చడానికి ప్రయత్నించిన మానవతావాది. అంధకారంలో కొట్టుమిట్టాడుతూ, అదే జీవితమని భావిస్తున్న జాతి జనులకు వెలుగుదారి చూపిన భాస్కరుడు. కేవల కల్పనా కథలకు పరిమితమై సమకాలీన ప్రస్థావనే లేని తెలుగు సాహిత్యాన్ని, సామాన్య మానవుడికి చేరువ చేశారు. భాషలోనూ, భావంలోనూ సరికొత్త మార్పులు చేసి కొత్తపాతల మెలుకలయికతో, తెల్లిన తెలుగు మాటలతో, దీర్ఘ వేరువ చేశారు. శ్రీల జీవితాలలో అలుముకున్న అంతులేని విషాదాన్ని సాహిత్యం ద్వారా చర్చించారు. ఆధునిక మహిళ సాహితీ సృజన చేశారు. శ్రీల జీవితాలలో అలుముకున్న అంతులేని విషాదాన్ని సాహిత్యం ద్వారా చర్చించారు. ఆధునిక మహిళ మానవ చరిత్రను తిరిగి రాస్తుందిని, అనంతమైన విశ్వాసాన్ని ప్రకటించారు. జాతి జనులను ఉన్న స్థితి నుండి, ఉన్నత స్థితికి తీసుకు వెళ్ళడానికి తన జీవన్మతానికన్నా కూడా లెక్కలేకుండా, జీవన పర్యంతం అవిశ్రాంతంగా పోరాడిన ఈ మహాకవి 30-11-1915న మరణించారు.

‘మృత్యులసరాలు’ గేయసంపుటి, కన్యక, దించులంగరు, లవణరాజు కల మొదలైన గేయాలు రచించారు. దిద్దుబాటు, మీ పేరేమిటి మొదలైన కథలు రచించారు. వాడుక భాషలో వీరు రాసిన ‘కన్యాశుల్కం’ నేటికీ ప్రదర్శించబడుతుంది. ఎల్లూలెని విశ్వమానవ ప్రేమకు ప్రతిరూపం వీరి ‘దేశభక్తి’ గేయం.

వ్యక్తి చ్యవస్థలో భాగం. వ్యక్తి వికాసమే వ్యవస్థ పురోభివృద్ధికి దోహదం చేస్తుంది. వ్యక్తిత్వమంటే వ్యక్తి ఇతరుల ముందు తనను తాను వ్యక్తికరించుకునే తీరు. వ్యక్తి ఇతరులపట్ల స్పందంచే తీరు అతని వ్యక్తిత్వాన్ని తెలియపరుస్తుంది. తల్లిదండ్రుల ద్వారా పుట్టుకతో సంక్రమించిన లక్షణాలతో పాటు, పెరుగుతున్న క్రమంలో చుట్టూ ఉన్న సమాజం మనిషి వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది. సమాజ గమనమే సరైనది కానప్పుడు సమాజంలో ఒకడైన మనిషి దానికి అతీతంగా మారలేడు. సమాజం విఫలమైన చోట, ఆ బాధ్యత సాహిత్యం చేపడుతుంది. గురజాడ సాహిత్యం దీనికి నిదర్శనం.

ఇటీవల వ్యక్తిత్వ వికాసం పేరిట కొన్ని పుస్తకాలు సామాన్యులు అసామాన్యంగా కొట్లాడి రూపాయలు గడిస్తున్న ఉదంతాలతో పేజీలు నింపుతున్నాయి. వ్యక్తిత్వ వికాసమంటే వ్యక్తి తన స్వార్థం తాను చూసుకుని ధనవంతుడు కావటం కాదు. మంచి వ్యక్తిత్వానికి ధనంతో గాని, కులంతో గాని పనిలేదు. తాను జీవిస్తున్న సమాజంతో సత్సంబంధాలు కలిగి ఉండటం, స్నేహితత్వం, మంచి చేసుకోవటం, కష్టపడి పనిచేయటం, ఇతరులు చెప్పిన అంశాలలో మంచి చెడులు బేరీజు వేసుకోవడం, ముందుచూపు, కార్యదక్షత, అచలరానికి కుంగిపోకుండా, జయానికి పొంగి పోకుండా మనుగడ సాగించటం, ఇతరుల అభివృద్ధిని హర్షించడం, తోటివారికి సాయపడటం, అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా తాను నివసిస్తున్న సమాజ అభివృద్ధి తన కర్తవ్యంగా భావించటం ఇత్యాది అంశాలను అవలంబించి పెట్టడం ద్వారా వ్యక్తి ఉన్నత వ్యక్తిత్వాన్ని సంతరించుకుంటాడు.

ఉత్తమ సాహిత్యం మనిషిలోని మనోమూల్యాన్ని తొలగించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఆ దృష్టితో ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యాన్ని అవలోకించినప్పుడు, గురజాడ సాహిత్యం ముందు వరసలో నిలుస్తుంది.

గురజాడ దేశభక్తి గేయంలో వెల్లడించిన భావాలను త్రితరణకుద్ధిగా ఆచరిస్తే, మానవజాతి చరిత్ర మహోజ్వలంగా వెలుగుతుంది ఈ గేయంలోని భావాలు వ్యక్తిత్వ వికాసానికి సోపానాలు. జాతి అభ్యుదయానికి మేల్లిన మార్గాలు.

S.G.A.GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(Re-accredited by NAAC with 'A' Grade, Affiliated to Andhra University)

YELLAMANCHILI - 531055, ANDHRA PRADESH

ISSN 0971-278X

ప్రజాసాహితీ

సాహిత్య సాంస్కృతికోద్యమ మాసపత్రిక

డిసెంబర్, 2019

సంచిక : 432

వెల : 25/-

జనసాహితీ ప్రచురణ

1

S.G.A.GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(Re-accredited by NAAC with 'A' Grade, Affiliated to Andhra University)

YELLAMANCHILI - 531055, ANDHRA PRADESH

43 ఏళ్ళుగా నిరంతరాయంగా ప్రచురించబడుతున్న

ప్రజాసాహితీ

సాహిత్య సాంస్కృతికోద్యమ మాసపత్రిక

సంపుటి : 43

సంచిక : 05

డిసెంబర్, 2019

www.prajaasahithi.com

ఈ సంచికలో...

☐ ముఖచిత్రం	: వెలసలు (అంతర్జాలం నుండి)	01
☐ రెండవ అట్టు	: పాట - సుబ్బారావు పాడిగ్రాహి; కార్తూసు	02
☐ మూడవ అట్టు	: అఖిల భారత ప్రజా సాహిత్య సాంస్కృతిక సదస్సు	43
☐ నాల్గవ అట్టు	: ప్రజా కళాధ్యక్షం (అంతర్జాలం నుండి)	44
☐ సంపాదకీయం	: ప్రజాసాహితీ సాంస్కృతికోద్యమ కర్తవ్యాలు	05
☐ సమకాలీనం	: తెలుగుభాషా మాధ్యమం రద్దు గురించి - దివికుమార్	07
☐ కథ	: నీడీవాలి - ఓ.పీ.పీ.యస్. రామచృష్ణ	09
☐ ఇద్దం	: విష్ణవ వీరుడూ, వాగ్గేయకారుడూ కా! సుబ్బారావు పాడిగ్రాహి - దివికుమార్	12
☐ పద్యకావ్యం	: స్టాలిన్ గ్రాడ్ మరాఠీ రచన : అన్నా భావుసాధే	15
☐ కవితలు	: పిల్లి కవితామర్మిక్ (6), డా॥ జి.శైలమ్మ, సిహెచ్.మధు (14) అడిగోపుల వెంకటరత్నమ్ (34), కొత్తపల్లి హరిబాబు (39)	
☐ బాలసాహితీ	: సైలాడ అశ్వినీ (22); అమృతసాహితీ (23)	
☐ ప్రస్తావన	: అణకుంపట్లో 'యురేనియం పల్లె'లు - డా॥ వెల్లండి శ్రీధర్	20
☐ ప్రస్తావన	: బోయి భీమన్న - 'పిల్లికతకం' - వి.కె.టి మహాలక్ష్మి	26
☐ గర్భక	: ఎదురుచూపులు - శంకరం	37
☐ వ్యంగం	: జాస్మీన్ గార్లండ్ ఫరవర్ తెలుగు మధర్ - మనస్సువి	24
☐ ఇతివృత్తం	: ముక్కానీ నవల (12) - బెర్నోల్డ్ బ్రెహ్మ్ - జి.వి.భద్రం, కె.గౌరీశంకర్	27
☐ సైనిక సమీక్ష	: 25వ కోల్ కతా అంతర్జాతీయ చలనచిత్రోత్సవం - బాలాజీ	30
☐ కుసుమం	: పిడిఎస్ఓ రాష్ట్ర మహాసభలను విజయవంతం చేయండి	35
☐ ఖండన ప్రకటన	: పత్రికా సంపాదకులపై ఉపా చట్టాన్ని ప్రయోగించటాన్ని ఖండిద్దాం	41
☐ ఈ సెల ప్రస్తావన	: జాషువా కవితాతత్వం	36
☐ వివిధ	: చైతన్యవాహినీ (40); ఈ వృత్తకాలు అందాయి (42)	
☐ శిశువర్ణన	: అట్లూరి పురుషోత్తం, పాములపాటి జానకమ్మ	04
☐ సంతోషాలు	: కర్నాటి లక్ష్మీనరసయ్య (19), డా॥ హేమ పరిమి (23); భూపతి నారాయణమూర్తి (29); షోకత్ అక్బీ (34)	

ప్రధాన సంపాదకుడు : కొత్తపల్లి రవిబాబు ఫోన్ : 9490196890 E-mail : ravibabujs@yahoo.co.in

చంజాలు సంపాదకర్త బిరుదుకూ :

డా॥ బి. లిరుణ, జనసాహితీ ప్రధాన కార్యదర్శి
జనసాహితీ కార్యాలయం : ప్రజాసాహితీ
30-7-6, ఆనవర్తివారివీధి, అప్పలన సమాజం రోడ్డు,
దుర్గాఅగ్రహారం, విజయవాడ - 520002.
ఫోన్ : 7075957010 prajasahithi1977@gmail.com

రచనలు, ప్రీక్షణలు సంపాదకర్త బిరుదుకూ :

పి.ఎన్.నాగరాజు, సంపాదకుడు, ప్రజాసాహితీ
ఫ్లాట్ నెం. 59, రాధాక్రిష్ణ నగర్ కాంప్లెక్స్,
అర్బీ క్యాంపస్ దగ్గర, చగ్గన సూల్ ఎదురు వీధి,
శ్రీకాకుళం - 532001
ఫోన్ : 9441913829 prajasahithi1977@gmail.com

బోయి భీమన్న "పిల్లి శతకం" - విషయ వైవిధ్యం

పుస్తక సమీక్ష

- బి.కె.టి. మహాలక్ష్మి

బోయి భీమన్న కులసమస్యను, సామాజిక అంతరాలను అధిగమింపజేసే, సామాజిక చైతన్యాన్ని కలిగించే పదునైన రచనలు చేశారు. పేదరికాన్ని, అంటరానితనం వంటి దురాచారాలను ఎదుర్కొంటూ, వాటితో సంఘర్షిస్తూ ఉపాధ్యాయవృత్తిలో కొనసాగారు. 1938లో భీమన్న రాసిన 'పాలిరు' నాటకం దళిత సమస్యలను, సమాజ స్థితిగతులను చర్చించింది. 'కూలిరాజు' (1946), 'రాగవాసిష్ట' (1959), మొదలైన 13 నాటకాలను, గుడిసెలు కాలిపోతున్నాయే' (1973), మొదలైన 15 కావ్యాలను అనేక వచన రచనలను, వ్యాసాలను రచించారు. అంబేద్కర్ రాసిన 'కుల నిర్మూలన' పుస్తకాన్ని తెలుగులోకి అనువాదం చేశారు. 16 డిసెంబర్ 2005లో తన 94వ ఏట చనిపోయిన బోయి భీమన్న 19 సెప్టెంబర్ 1911లో పుట్టారు.

- సుపాదకులు

శతాధిక రచనలు చేసిన బోయి భీమన్నగారు శతక ప్రక్రియలోనూ తమ ప్రతిభ చూపారు. వీరు రాసిన "పిల్లి శతకం" శతక సాహిత్యంలో పేరెన్నికగన్నది. ఈ శతకం 1967వ సంవత్సరంలో ముద్రితమైంది. ఇది అధిక్షేప ధోరణిలో రాసిన శతకం. ఇందులో 126 పద్యాలున్నాయి. శతక మకుటం "పిల్లీ" కంద పద్యాలలో రచన చేశారు.

ఈ శతక పీఠికలో బోయి భీమన్నగారు - "ఈ శతకానికి ముఖచిత్రం వ్రాసుకొన్నది కూడా నేనే. ఇంతపని నా చేత చేయించిన పిల్లికి, దానిని ఎద దాల్చిన జాబిల్లికి, అతణ్ణి తలదాల్చిన ఉమాధవుడికి సర్పదా కృతజ్ఞుణ్ణి...." అని రాశారు. ఏమాత్రం సంబంధంలేని పిల్లికి ఉమాధవుడికి మధ్య ఒక వాక్యంతో వారధి నిర్మించారు. ఈ శతకమంతటా ఇలాంటి చమత్కారభూషిత రచనావైరుష్యం వ్యక్తమవుతుంటే ఈ "పిల్లి శతకం" ప్రత్యేకత.

"పనిలేని మంగలికి బల్ పని చెప్పిన మేటిసీవు, పనిలేకున్ననీ మనుగడయె లేదు జగతికి పని దొంగకు లేదు ఇహము పరమును పిల్లీ"
"త్రమయేవ జయతే" అని ఆర్యోక్తి. 'త్రమైక జీవన సౌందర్యానికి సమానమైనది లేనేలేదు' అన్నది శ్రీశ్రీ ఉక్తి. మానవజాతి మనుగడకు త్రమే మూలాధారం. పని గొప్పదనాన్ని వేసేళ్ళ చాటిన పద్యమిది. సాధారణ వ్యవహారంలో "ఏ పని లేని మంగలి పిల్లి తల గొరిగాడని" అంటారు. ఏమాత్రం ప్రయోజనకరం కాని పనులు చేసే సందర్భంలో ఈ నానుడిని ఉపయోగిస్తారు. దానిని అలంబనగా చేసుకుని పని ధర్మాన్ని చాటిచెప్పారు. ఓవైపు పని గొప్పదనాన్ని తెలియజేస్తూనే పని దొంగలకీ లోకంలో స్థానం లేదని నివ్వర్చగా తెలియజేశారు భీమన్నగారు.
"పుట్టుదురుగాక బుద్ధులు గిట్టుదురే గాక ఏనుకొస్తూ, గాంధీల్ కట్టుదురు గాక నడుములు పిట్టల దినుటెవదు మాను? పృథ్విన్ పిల్లీ"

"అహింసో పరమోధర్మః" అన్ని ధర్మాల్లోకి అహింసే గొప్పది. ఎందరెందరో మాన్యులు హింసని వీడమని అహింసామార్గాన్ని అనుసరించమని ఎలుగెత్తి చాటారు. అహింసామార్గాన్ని అనుసరించమని బోధించేవారు పుడతారు. గెడతారు. మహానీయులుగా చరిత్రకెక్కుతారు.

ఎవరెన్ని హితబోధలు చేసినా, హింసను ఆచరించేవారు ఉంటూనే ఉంటారు. మానవ స్వభావంలో మితితలచిన హింసాప్రవృత్తి ఏ హితబోధలకూ తలంచదని తెలియజేసిన పద్యమిది.

"దొంగలవలె దూకి ఎలకను...." ఈ పద్యంలో "ఓ పిల్లీ! ఎలకను చంపి తినటానికి ఎందుకు సిగ్గుపడతావ్? దొరలు తోటి నరులనే చంపి తింటున్నారు" అని ఈ దోషదీప్యవస్థ స్వభావాన్ని పట్టిచారు.

"తను సృష్టించిన జీవుడు...." పద్యంలో కర్మ సిద్ధాంతాన్ని ప్రశ్నించారు.

"మంచిధర కల్గియుండియు...." ఈ పద్యంలో పరస్పరాలను కోరే పురుషుల బలహీనతలను బట్టబయలు చేశారు.

"పిల్లికి చెలగాటము వలె...." పద్యంలో భర్తల్ని హింసించే భార్యల వైఖరిని తేటతెల్లం చేశారు.

"పిల్లిని చంకను జెట్టుక...." మూఢవిశ్వాసాలను విడనాడమని తెలియజేసిన పద్యమిది.

"అర్థమగు పశులు పక్షులు అర్థమగు జలచరాలు అణుజీవములన్ అర్థమ్యుతారు మనుజులు అర్థమునకు దాసులైన వ్యర్థులు పిల్లీ!"

అల్పాక్షరాలలో అనల్పార్థ రచనకు నిలువెత్తు నిదర్శనమే పద్యం. ధనం కోసం పరాయివారిని బలిపెట్టే పాదుకాలం నుంచి, కన్నవారినే కడతేర్చే కాని కాలంలోకి దుర్మార్గులు దూసుకుపోతున్నారు. మానవత్వాన్ని మంటగలిపి, ధనానికి దాసోహమనే లోకం తీరును అర్థంలో చూపిన పద్యమిది. సమస్త జీవుల స్వభావాన్ని మనిషి కరతలామలకం చేసుకున్నాడని కాని మానవ స్వభావం మాత్రం అంతుచిక్కజేదని వాపోయాడు కవి. ధనమే సర్వస్వమనే స్వార్థపరత్వాన్నీ చీకొట్టారు.

ఇలా చెప్పుకుంటూపోతే ఈ ముక్తకాల్లో ఒక్కొక్క పద్యం ఒక్కో ప్రత్యేక విషయాన్ని వెల్లడిస్తుంది. ఎన్నో విషయాలను ఏక వేదిక మీదకు తెచ్చి పాఠకులను సంభ్రమాశ్చర్యాలకు లోను చేసిన శతకం "పిల్లి శతకం". కందుకూరి వీరేశలింగంగారు ప్రహసనాల ద్వారా ప్రజలలో మార్పును ఆకిస్తే, భీమన్నగారు అధిక్షేపం ద్వారా ప్రజల ఆలోచనా పరిధిని విస్తృతం చెయ్యటానికి ప్రయత్నించారు.

S.G.A.GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(Re-accredited by NAAC with 'A' Grade, Affiliated to Andhra University)

YELLAMANCHILI - 531055, ANDHRA PRADESH

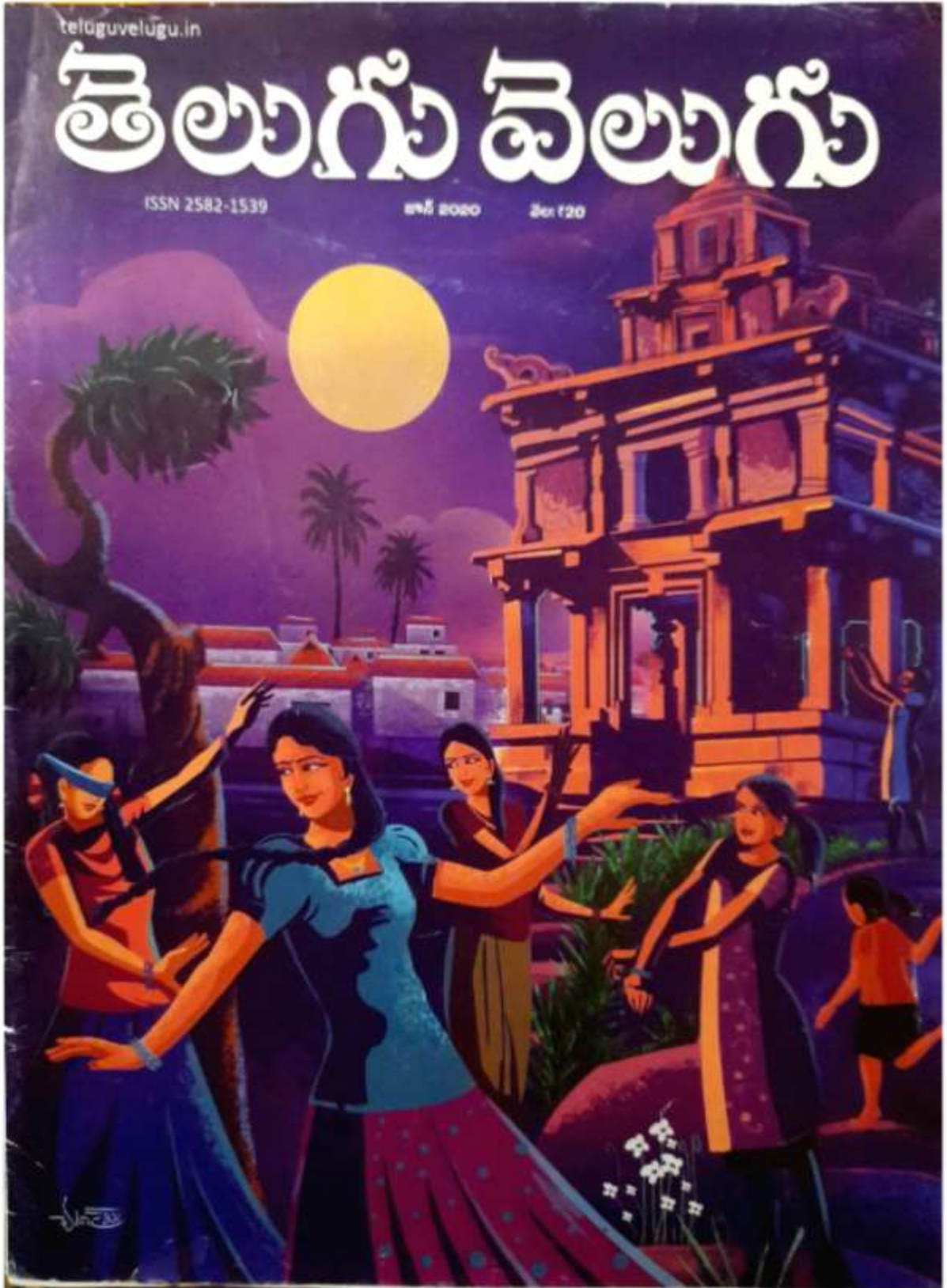
teluguvelugu.in

తెలుగు వెలుగు

ISSN 2582-1539

మార్చి 2020

రూ 120

S.G.A.GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(Re-accredited by NAAC with 'A' Grade, Affiliated to Andhra University)

YELLAMANCHILI - 531055, ANDHRA PRADESH

సీక్వెన్స్ దినోత్సవ శుభాకాంక్షలతో...

నాన్న సాయంసంవ్యయో డి భాయాద్రితం - ప్రవాహి	50
జీవితమంటే నిత్యం సమరమే! - సాహితీసుధ	8
మొలకల పున్నమి ముచ్చట్లు - డి. చంద్రకళ	20
పోకు పోకు జగన్నాథ పుణ్యమూర్తి - ఆచార్య కోలవెన్ను మలయవాసిని	36
'వేదం'.. వేకువ కిరణం - డా॥ సంగనభట్ల నరసయ్య	44

ఆంధ్ర భాషావిప్లవము, నాండ్రదేశ/ భాగ్య
వృద్ధియు, నేనాడు పడయ నగునా/ యపుడే
యాంధ్రశబ్దమన్వర్ణమగును/ మనయొడల,
గావిలో నామమాత్రమగును - శుభాకాంక్షలు

కామెట్ దేశమంటే దిశంధం అప్పులోయే	6
అదో చెడ్డకథ! - కర్ణపాలెం హనుమంతరావు	52
సమాసాల నవహాసం - ఆచార్య పులికొండ సుబ్బారావి	54
కాలంలో కబుర్లు - డా॥ వి.కె.టి.మహాలక్ష్మి	66
'కవులు, నదులు భూగోళపు రక్తనాళాలు'	74

లఘుచిత్ర లహరి	ప్రేమలేఖలు	భాషాయణం	నమస్కా విశోదం	జింజిరి	కొండ ఆద్యమందు
24	31, 73	48	47	80	88

కథావిజయం - 2019	విగురించిన ఆశ - మల్లాది మంజుల	26
అమరం.. ఆఖిలం.. ఈ ప్రేమ - మహమ్మద్ ఆస్సర్	అమె గెలిచింది - బలభద్రపాత్రుని ఉదయశంకర్	38
ఆడవి మల్లి - సురేంద్ర రౌడ్ర	మావయ్యకు నచ్చిన బోజనం - ఎం.యమ్.షతుమార్	68
నేల విడిచి సాము - ఎం.బిందుమాదవి	నీళ్లు పదిలేసిన ఊరు - అవ్వారు శ్రీధర్బాబు	92

**ఆర్థంలేని
ఆంక్షప్రాసలెందుకు?**
: పద్మవతి కృష్ణ

32

**తెలుగు బాగా
చదివేదాన్ని!**
: సునీత

60

**అచ్చతెలుగు
అన్నాడమ్ముళ్లు**
- వి.వి.సుబ్బారావు

16

[//t.me/ramojifoundation_teluguvelugu](https://t.me/ramojifoundation_teluguvelugu) [@eenaduteluguvelugu](https://www.facebook.com/eenaduteluguvelugu)
[@teluguvelugu01](https://twitter.com/teluguvelugu01) [teluguvelugu.in](https://www.instagram.com/teluguvelugu.in)

రచనలు పంపించుట మొయిల్ బాది:
teluguvelugu@ramojifoundation.org

తెలుగువెలుగు

సంపాదకుడు: రామోజీరావు
 సంపుటి/Volume : 8
 సంచిక/Issue: 10
 ISSN: 2582-4539
 తార్కారి నామ సంవత్సరం
 క్రీస్తుం (మే 23 - జూన్ 21)
 ఆసాధం (జూన్ 22 - జూలై 20)
 పుటలు: 100, వెల: ₹20
 సహకారం: రామోజీ విజ్ఞానకేంద్రం
 ఫోను: +91 8415 246 888
 మొలైలు: +91 800 800 1656
 +91 800 855 1842
 ప్రకటనల తోసం: +91 80081 51589
 +91 90001 80608

పత్రికపై కాపీరైట్ రామోజీ
 ఫౌండేషన్ది. ఈ పత్రికలోని భాగాలను,
 పత్రికను అనుమతి లేకుండా
 అంతర్జాలంలో పెట్టడం లేదా
 మరోచోట ప్రచురించడం కానీ
 చేయకూడదు.

Telugu Velugu
 Owned, Printed, published and
 Edited by Ramoji Rao on behalf of
 Ramoji Foundation, Ramoji Film
 City, Abdullapurmet Mandal, Ranga
 Reddy District, Telangana. Printed at
 Colorama Printers Private Limited.,
 15/A/1, S.V.Co.op Industrial Estate,
 Jeedimetla, Medchal District
 - 500 055, Telangana
 RNI No: APTEL/2012/45352

విశ్లేషణ: తెలుగు భాషావిప్లవ పరిరక్షణ
 'తెలుగువెలుగు' ముఖ్య ఆశయాలు. మన
 భాషకు పుష్టి చేకూర్చే రచనలకు పత్రికలో
 అగ్రతాంబాలం లభిస్తుంది. ఈ రచనల్లో
 వెల్లడయ్యేవి రచయితల ఆర్థికప్రాధాన్యం
 మాత్రమేనని మనవి. ఇవన్నీ పత్రిక
 యాజమాన్యం, సంపాదకవర్గ ఆర్థికప్రాధాన్యం
 కానభ్యర్థిం. దీన్నే భాషాజాలాలకు
 మేధామతవానికి నిష్కర్షిత వేదికగా ఈ
 పత్రిక నిలుస్తుంది.

కాలం అంశ కబుర్లు

ఆరోపణలతో చదివే మా అమ్మాయిలో "అలా టీవీ ముందు కూర్చుని 'కాలయాపన' చేయకపోతే, హోంవర్క్ చేసుకోవచ్చు కదా" అన్నాను.

తను టీవీ మీద నుంచి దృష్టి మరల్చకుండా "ఇప్పుడదే చేస్తున్నాను. మా తెలుగు టీవర్ కాలం మీద వ్యాసం రాయమన్నారు. టీవీ చూస్తూ కాలాన్ని కాగితం మీద ఎలా పెట్టాలా అని ఆలోచిస్తున్నాను. నువ్వు కూడా బాగా ఆలోచించి మంచి పొయింట్లు చెప్పు" అంది.

ఆ మాటలకు, 'ఈ కాలం' పిల్లల తీరే వేరు.. అంతా 'కాల మహిమ' అని సరి పెట్టుకున్నాను. నా ఆలోచనలు కాలం వెంట పరుగులు తీశాయి.

* * *

కలనాటి ధనము లక్కణ

గల నాటికిదాచ గమల గర్భుని వశమా అన్నాడు ఓ కవివరేణ్యులు. ఇప్పుడైతే ఉన్న ధనాన్ని అవసరం ఉన్న నాటికి దాచుకోవడానికి బ్యాంకులున్నాయి. కాలాన్ని కూడా అలా దాచుకోగలిగితే ఎంత బాగుంటుంది? అప్పుడు చక్కగా డబ్బుల్ని ఎదుటివాళ్ళ కాలాన్ని కూడా అప్పు తెచ్చుకోవచ్చు.

క్షణము గడిచిన దాని వెళ్ళకు మఱియ నిర్భయే మానవునికీలా చిత్రకుండు

... అని చెప్పాలో మహాకవి. కవులు దానికి మినహాయింపనీ తెలిపారు. ఎందుకంటే మహాకవులు మూడు కాలాలను ఏకకాలంలో ముంగిట ప్రత్యక్షం చేయగలరు.

అయినా అదేదో సినిమాలోలా, మనం మళ్ళీ భూతకాలంలోకి వెళ్ళే కొంపలు కూలిపోతాయి. తప్పక కాపురాలు చేస్తున్న జంటలన్నీ, ఆ ప్రమాదం జారిన పడకుండా తప్పించుకు తిరుగుతాయి. ఏదో సందర్భంలో మా ఇంట్లో పనిచేసే రాజీవి

కాలం వెనక్కొన్నే ఏం చేస్తావని అడిగితే- "తిరునాళ్ళలో పడిపోయిన నా చెవిదిద్దును తిరిగి తెచ్చుకుంటా"నంది

అడిగింది

"గతకాలము మేలు వచ్చుకాలము కంటెన్" అంటే, ఆధునిక కవి "మంచి గతమున కొంచేమనోయ్" అని తేల్చేశారు. వీళ్ళ

మాటలు సజ్జించుకోకుండా అభ్యుదయ కవి "కాలానికి కత్తుల వంతెన కట్టిన కర్ణులు" జాబితాను జనం ముందుంచారు.

"ఉందిలే మంచికాలం ముందు ముందునా అందరూ సుఖపడాలి నందనందనా..." అని ఓ పాత సినిమాలో ఆనాటి సినీ కవి అందరి క్షేమాన్నీ కోరుకున్నారు. ఎవరి కోసం వాళ్ళే ఈ కాలంలో నేటి సినీకవి కేవలం ప్రేయసీ ప్రయుల కోసం "కొంతకాలం కొంతకాలం కాలమాగిపోవాలి..." అని కోరుకున్నారు. కాలాన్ని బట్టే కదా కేవలం ఇద్దరి కోసం అందరికీ చెందిన కాలాన్ని ఆగమని చెప్పాల్సి వచ్చింది. అందుకే ప్రఖ్యాత జంటకవులు కాలము బట్టి దేశమునుగాంచి భుభుత్వము నెంచి దేశా/ పాలనాంగి మారుటది సత్యని సమ్యతమౌట.. అని సెలవిచ్చారు.

ఈ కాలంలో ఎవరి కాలం వాళ్ళ చేతుల్లో ఉంటుందనుకోవటం క్రమ. భర్తకాలం, భార్య చేతుల్లోనూ, భార్య కాలం భర్త చేతుల్లోనూ, ఆ ఇద్దరి కాలం పిల్లల చేతుల్లోనూ ఉంటుంది. చిరుదొంగి కాలం పై అధికారి దయమీద ఆదారపడి

...మంది. తోగులెక్కువయ్యాక జనం వైద్యుల చేతుల్లోకొచ్చింది. ఆ వైద్యులైనా ఆరునూరైనా నీ కాలమిదిగో మన కాలాన్ని మన దోసిల్లో ప్రోయగలదా?

కోటిమంది వైద్యులు కూడివచ్చినాని మరణమయ్యేది వ్యాధిని మాన్వలేరు

... అని ఓ కవి ఉవాచ. కాబట్టి మనమంతా కాలం చేతిలో కీలుబొమ్మలం. * * * ఇలా కాలాన్ని గురించి ఆలోచిస్తుండగా, రాలాకాలం నుంచి మా ఇంటికి రాని సూర్యకాంతం పిన్ని హఠాత్తుగా ఊడిపడింది. "నిన్ను చూసి 'ఎంతకాల'మయ్యిందే?" అని గట్టిగా పట్టుకుంది. "ఇంతకాలమైనా నన్ను చూడాలనిపించలేదా?" అని నివ్వారమాడింది. "పళ్ళిపళ్ళి ఇళ్ళల్లో తల్లిదండ్రులు కలిసుండేవాళ్ళం. 'ఆ కాలం' మళ్ళీ రాదని విచారపడింది. మా అమ్మాయిని చూసి "అప్పుడే ఇంత పెద్దదయ్యిందా? 'కాలచక్రం' ఎంత గిరున తిరుగుతుందో!" అని ఆశ్చర్యపడింది. నేనామె 'బహుకాల' దర్శనానికి ఆనందపడుతూ క్షేమ సమాచారమడగ్గానే "కాలం నామీద పగ పట్టింది. ఏ రాహుకాలంలో బయలుదేరానో నడి స్నానానికి వెళ్ళి కాలు జారిపడ్డాను. కాలం కలిసి రాకపోతే తాడే పామై కరుస్తుంది" అంది. మీ మరది కుటుంబం ఎలా ఉందని అడగ్గానే "వాళ్ళకేం? అబ్బాయికి అమెరికాలో ఉద్యోగం. 'కలిసొచ్చే' కాలానికి నడిచొచ్చే కొడుకు" అన్నట్టు వాళ్ళ అదృష్టం మాతెట్టిడిది!" అని నిట్టూర్చింది. "టీవీ చూస్తూ ఉండు. టీ పట్టుకొస్తాను" అన్నాను. "ఎంత

మందిపోతుంటే టీ ఎందుకు లెడ్డా! మళ్ళిగ ఇవ్వ్వే ఏంటో! వర్షాకాలంలో ఎండలేంటి! ఇప్పుడు 'కాలచక్రం' అంటూ మూడూ ఎండాకాలాలే. 'మా కాలం'లో ఇలాంటివి లేవు. అయినా బ్రహ్మాంగారు 'కాలజ్ఞానం'లో ఇలాంటి వింతలెన్నో జరగుతాయని చెప్పనే చెప్పారు. 'అసతి కాలంలో' లోకం అంతరించినా ఆశ్చర్యపడళ్ళిడేదు" అంది. "మావయ్య చనిపోయాక పెద్దత్త ఎలా ఉంది? మావయ్య పోయినప్పుడు వెళ్ళటమే, మళ్ళా వెళ్ళటానికి కుదర్లేదు" "కాలంతో రాణిపడి బతళ్ళు తప్పుడు కదా! ఏ గాయాన్నయినా కాలమే మాన్పుతుంది. కాలాన్ని మించిన వైద్యుడేడి!" అంది మా పిన్ని వేదాంత భోరణిలో. మీ పెద్ద తోటికోడలి సంగతులేంటని అడగ్గానే భగ్గన ముడిపడింది. "ఎం 'పోయే కాలం' వచ్చింటే నాకో మాట్లాడటం మానేసింది. మా బావగారు మరీనూ! ఈ మధ్యకాలంలో ఏదో చిన్నపాటి పడవికి పోటీ చేసి గెలిచారు. అప్పటినుంచి 'రాణియే' కాలానికి కాబోయే రాజుని నేనే అన్నట్టు ప్రవర్తిస్తున్నారు. నాకేం తోచకపోతే టీవీ చూస్తూ 'కాలం' వెళ్ళబుచ్చుతాను" కానీ, వాళ్ళింటి గడప తొళ్ళను" అంది. అంతలోనే పోయిన వాళ్ళ పెద్దత్తగారిని తలుచుకుని కళ్ళొత్తుకుంది. "గంగిగోవులాంటావిడ 'కాలగర్భం'లో కలిసిపోయింది. మా అత్తగారు నిక్షేపంలా ఉంది. ఈ పెద్ద వయసులో ఆవిడకు 'కాలమానం' ప్రకారం అన్ని ఆమర్చిపెట్టలేక నేను 'కాలంచేసే'లా ఉన్నాను దేనికైనా "కాలం కలిసి రావాలి" అని ఇంకోసారి నిట్టూర్చింది. టీవీలో వస్తున్న రకరకాల వార్తలకు స్పందిస్తూ "పాడు కాలం దాపరించింద"ని వాపోయింది. "ఆరుగాలం కష్టపడుతున్నా. లైతుల కష్టాలు తీరడం లేద"ని సానుభూతి చూపింది. "అనాది కాలం నుంచి అడదాని బతుక్కి రక్షణ లేద"ని పెదవి విరిచింది. "ఇది కలికాలం కాదు, కాని కాలం" అని తేల్చి చెప్పేసింది. ఇప్పటికే 'కాలాతీత'మైందని బయల్దేరబోయింది. నేను గట్టిగా

పట్టుపట్టేసరికి, ఆ రాత్రికి ఉండిపోతూ, "ఇలా ఈలోజా మీ ఇంట్లో 'కాలక్షేపం' చెయ్యమని దేవుడు రాసి పెట్టాడంది. నేను నా భర్తతో మెరిగే తీరు చూసి "కాలంతోపాటు మనుషులు మారుతుంటే సువ్వింకా 'పాతకాలం' మనిషిలాగే ఉంటే ఎలాగమ్మా! భర్తను గట్టిగా దిదిరించటం నేర్చుకో 'పిచ్చిపిల్లా' అని హితవు పలికింది. ఆవిడ చెబెలి కూతురు నీళ్ళ పోసుకుందట. "మీ ఊళ్ళో మామిడి కాయలు దొరుకుతాయా?" అని అడిగింది. "కాలం కాని కాలంలో దొరకవంటి, ఇప్పుడు దేనికి 'కాలంతో' పనిలేదని నామాట కొట్టి పారేసింది. మర్నాడుదయమే మా పిన్ని బయల్దేరుతుంటే, దీరపెట్టి, కాళ్ళకు దబ్బాం పెట్టుకున్నాను. పిల్లపాపలతో 'కలకాలం' వర్తిల్లమని దీవించింది. మా పిన్ని వెళ్ళగానే "నా కాలం సంగతేంట"ని మా అమ్మాయి నిలదీసింది. "కాలం చాలా విలువైంది" అని చెప్పాను. "మనీ కంటేనా?" అంది మా అమ్మాయి. "పోయిన దనాన్ని సంపాదించగలం కానీ, కాలాన్ని తెరిగి పొందలేం. ఇది పెద్దల వాళ్ళు" అన్నాను. "నువ్వెలాగూ అమ్మమ్మతో మాటల్లో పడ్డావని నెడలో చూసి నా తంజాలు నేను పడ్డాను. ముగింపే సరిగా లేదు వెంటనే ముగింపు చెప్పు. తొందరగా స్కూలుకెళ్ళాలి. అసలే మా క్లాస్ లేవర 'కాలంకంటే ముందుంచాలి' అంటారు" "కూరకు తాలింపు, బట్టకు జాడింపు, కరకు ముగింపు అంటారు. ఓ కవి సెలవిచ్చిన ఈ పద్యంతో ముగించు.. నీ వ్యాసం 'కాలపరీక్ష'లో నెగ్గుతుంది" అని మా అమ్మాయి టుజం తట్టాను. **గద-విపోయినట్టి క్షణము ఉంగిరాడు కాలమూరకెప్పుడు గడువలోకు దీపమున్నయవువె దిద్దుకోవలెనిల్లు విలువ తెలిసి చదువు తెలుగు బద్ద**

డా. వి.కె.టి.మహాలక్ష్మి
యలమంచిలి, విశాఖపట్నం
87011 32984